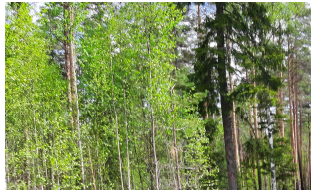

An aerial photograph of a vast, dense forest of coniferous trees, likely spruce or pine, stretching across rolling hills. The sun is low on the horizon, creating a warm, golden glow over the landscape. The sky transitions from a deep blue at the top to a bright orange near the sun. The Metsähallitus logo, consisting of a green triangle pointing down and a blue triangle pointing up, is centered over the text.

METSÄHALLITUS

Ennallistaminen ja luonnonhoito suojelualueilla

Määritelmä

- Elinympäristöjen ennallistaminen: kertaluontoista toimintaa, jolla pyritään nopeuttamaan ihmisen muuttaman ekosysteemin palautumista mahdollisimman lähelle tavoitteeksi asetettua luonnontilaa.
 - Metsät
 - Suot
 - Pienvedet
- Elinympäristöjen hoito: jatkuvaa toimintaa, pyritään toistuvilla toimenpiteillä pysäyttämään sukcession eteneminen ja säilyttämään elinympäristö tietyssä kehitysvaiheessa.
 - Lehdot
 - Paahdeympäristöt
 - Lintukosteikot
 - Perinnebiotoopit

Miksi tarvitaan ennallistamista ja luonnonhoitoa?

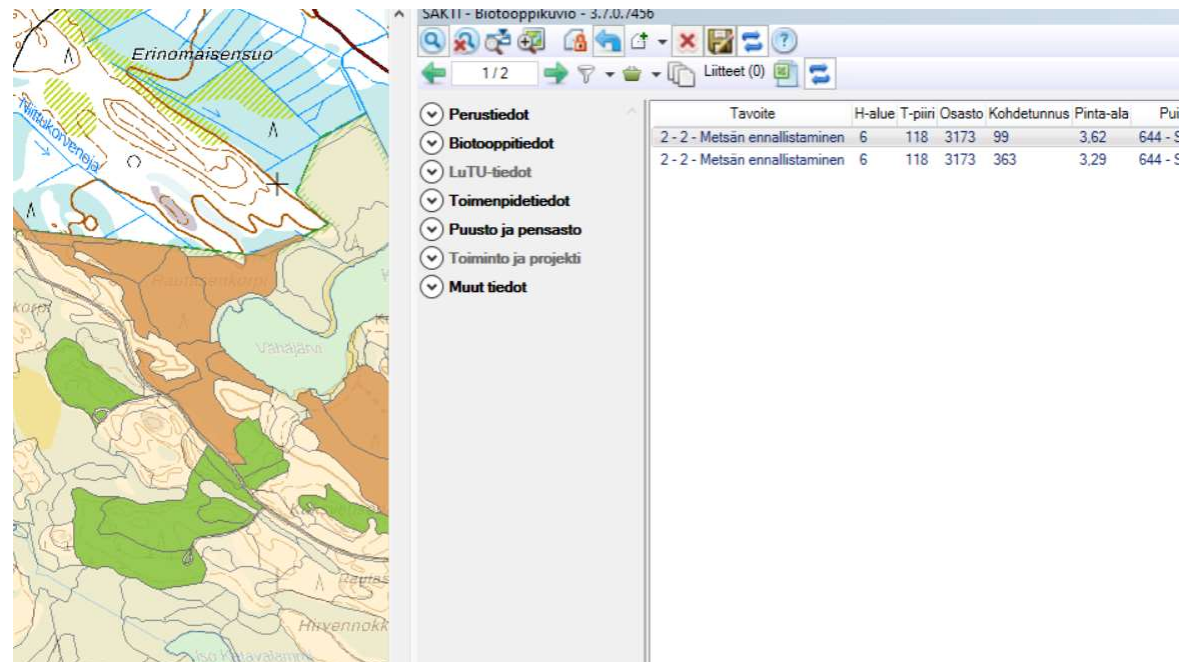
- Ihmisen toiminnan vaikutus on muuttanut metsäluontoa voimakkaasti
 - Metsätalouden vaikutus metsäluontoon
 - Puulajijakauma
 - Havupuiden suhteellisen osuuden kasvu
 - Lehtipuiden väheneminen
 - Puuston ikä ja koko
 - Lahopuuston väheneminen
 - Lahopuujatkumon säilyminen/katkeaminen

Miksi tarvitaan ennallistamista ja luonnonhoitoa?

- Tehokas metsäpalojen torjunta
 - Metsäpalojen ja palaneen hiiltyneen puuaineksen vähäisyys
- Rehevöityminen, umpeenkasvu
 - Paahdeympäristöt
 - Muut avoimet ympäristöt
- Maan ottaminen muuhun käyttötarkoitukseen
 - Lehtometsien väheneminen maatalouskäytön seurauksena
 - Purojen oikaisut, syventämiset

Ennallistettavien ja hoidettavien kohteiden valinta

- Sakti-kuviotietojärjestelmä
- LajiGis-lajitietojärjestelmä
- Zonation –analyysi
- Paloatkumo-alueet
- Muut paikkatietoaineistot
 - Maastotietokanta
 - Pintamallit
 - Virtausmallit
- Ilmakuvat

Ennallistamisen ja luonnonhoidon tavoite ja toimenpiteet 1/2

- Kuolleen ja vaurioituneen puuston lisääminen
 - Lahopuujatkumon turvaaminen
- Puulajisuhteiden muuttaminen kohti luonnontilaisen kaltaista tilaa
- Lehtipuuosuuden lisääminen
- Talousmetsämäisen rakenteen rikkominen
 - Satunnaisen tilajakauman muodostuminen
 - Kerroksellisen latvuskerroksen muodostuminen
- Haapajatkumon turvaaminen

Ennallistamisen ja luonnonhoidon tavoite ja toimenpiteet 2/2

- Yksittäisten lajien elinympäristöjen hoito
 - Valkoselkätikka
 - Paahdelajisto
 - Kangasajuruoho
 - Hämeen kylmänkukka
- Vesiluonnon ennallistaminen
 - Pienvedet, virtavedet
 - Pyritään palauttamaan luontaisia prosesseja kuten tulvimista
 - Veden viipymä pyritään palauttamaan luontaiselle tasolle esim. ohjaamalla purot alkuperäisiin uomiinsa, kiviä ja puunrunkoja uomaan lisäämällä

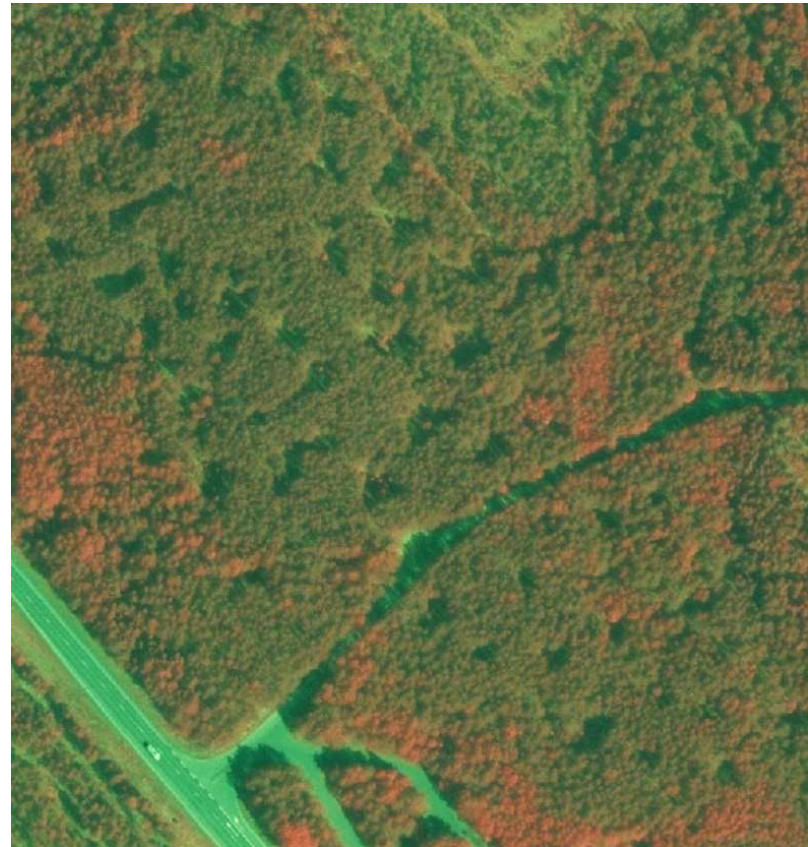
Lahopuun lisääminen

- Kaulaamalla tai kaatamalla
- Moottorisahalla, Koveltimeella, kaulainraudalla
- Kaato kaivinkoneella juuripaakkuineen

Pienaukutus

- Paljon käytetty metodi 2000- luvun alkupuolella
- Tasaikäiset nuorehkot istutusmänniköt
- Menetelmää ei juuri enää käytetä

Ennallistamispoltto

- Paras kivennäismaiden ennallistamismetodi
- Monitavoitteinen, tavoitteet voivat vaihdella eri osissa maata
 - Palanut ja hiiltynyt puu, palolajisto
 - Metsikkörakenteen monipuolistuminen
 - Lehtipuuosuuden lisääntyminen
 - Kuolleen ja vaurioituneen puuston lisääntyminen

Istutuspuuston poisto

- Hyvin tiheät istutuskuusikot ja –männiköt
- Etenkin entisille pelloille istutetut puustot
- Luonnontilasta ei jäljellä juuri mitään

Lehtolajiston ja jalopuiden hoito

- Alikasvoskuusen poisto
- Kilpailevien puulajien kaato tai kaulaus
- Haavan ja esim. lehmuksen järeyttäminen
- Haavan ja jalopuiden istutukset

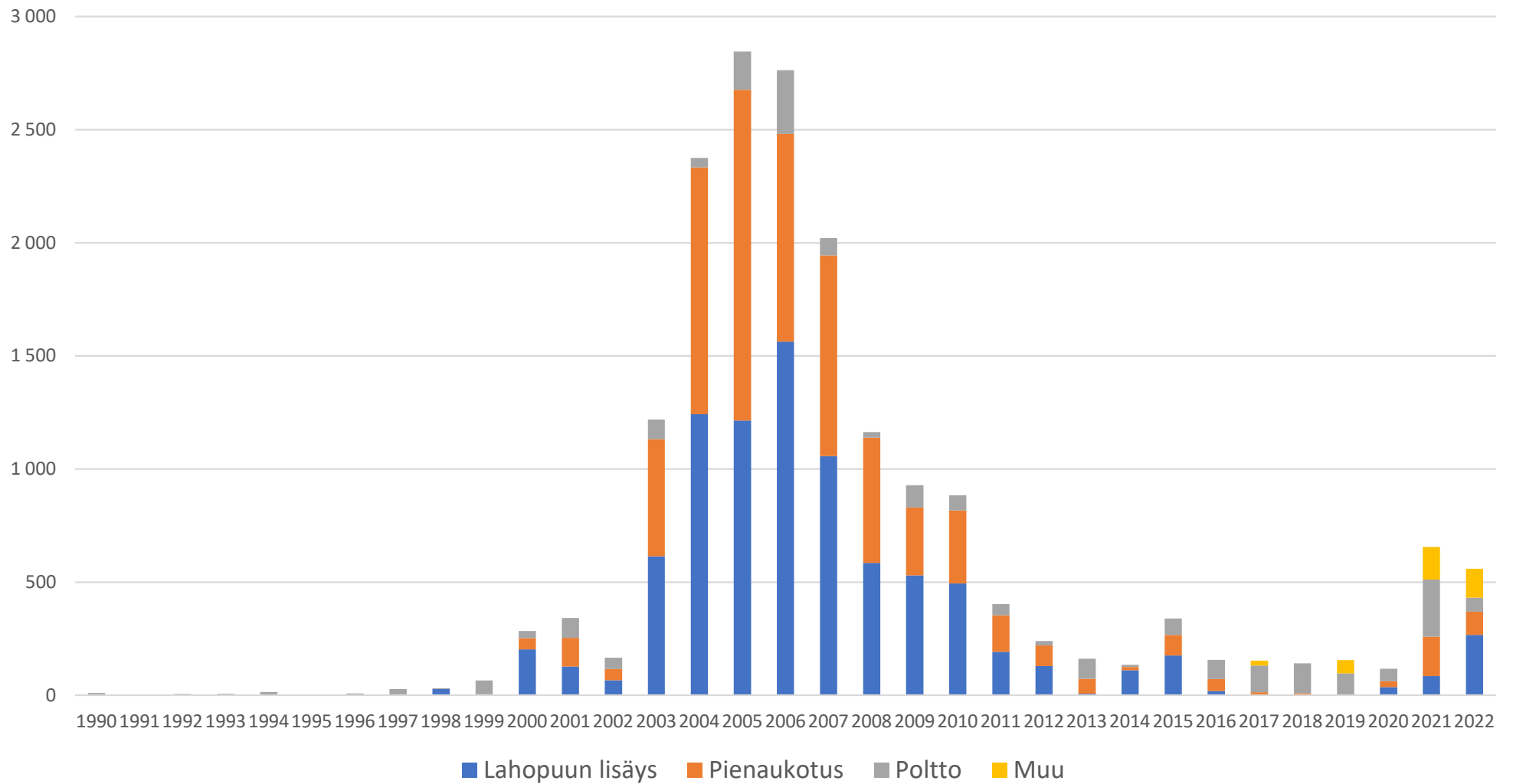

Paahdeympäristön ja paahdelajiston hoito

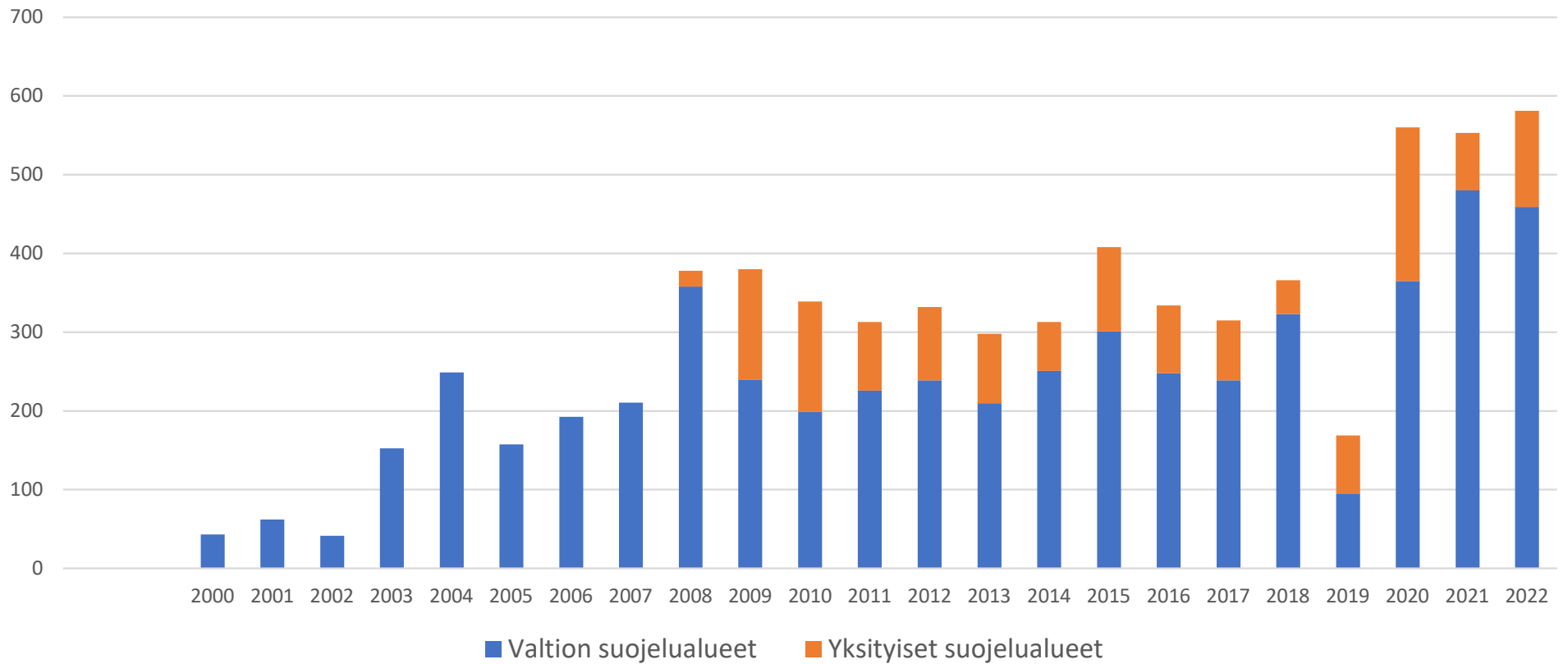
- Kivennäismaan laikutus
- Puuston poisto
- Kulotus
- Paahdelajiston siirtoistutukset
 - Kangasajuruoho
 - Hämeen kylmäkukka

Metsien ennallistaminen suojelualueilla ha/v, vuosina 1990-2022

Metsäisten elinympäristöjen luonnonhoito suojelualueilla ha/v vuosina 2000 - 2022

Sisältää harjun paahdealueiden, lehtojen, jalopuiden, valkoselkätikan ja muiden lajien elinympäristöjen hoitoa

Vuonna 2022 toteutuneet ennallistamiset ja luonnonhoidot

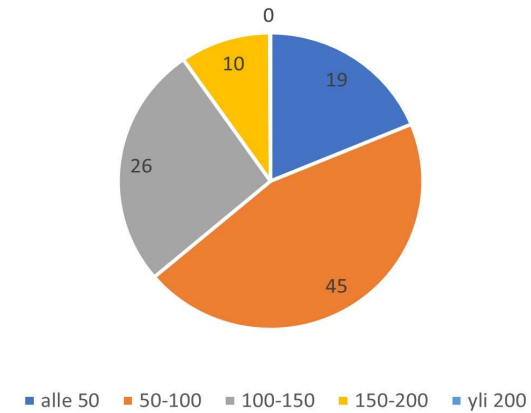
- Ennallistamista ja luonnonhoitoa on toteutettu viime vuonna pääasiassa HELMI-elinympäristö hankkeessa
- HELMI-hankkeen toteuttaminen jatkuu 2023
- Töitä tehdään myös eri LIFE-hankkeissa

Ennallistaminen ja luonnonhoito 2022	yhteensä ha
Soiden ennallistaminen	7 800
Metsän ennallistaminen	560
Harjun paahdealueen hoito	38
Perinnebiotooppien kunnostus	376
Lehtolajiston hoito	205
Jalopuiden hoito	110
Valkoselkätikan elinympäristön hoito	113
Muun lajin elinympäristön hoito	115
Lintukosteikkojen hoito	381
Pienvesien kunnostus	297
Merialueiden hoito ja ennallistaminen	13
Yhteensä	10 008 ha

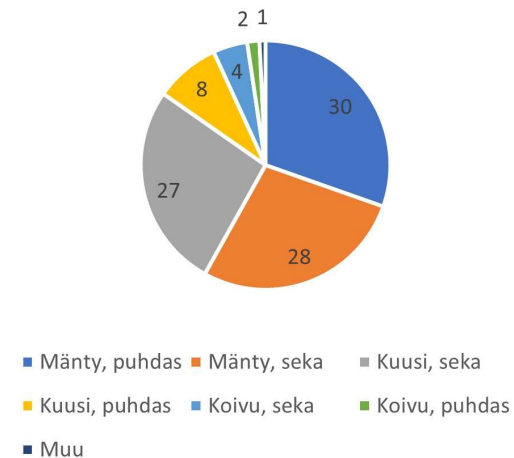
Kohde-esimerkki Liesjärven kansallispuisto

- Kansallispuiston vanha osa on perustettu 1956, mutta puistoa on laajennettu paljon perustamisen jälkeen
- Ennallistamis ja luonnonhoitotöitä on tehty 1980-luvun lopulta lähtien
- Alue omaa pitkän metsätaloushistorian
 - Vaikutus puulajijakaumaan ja puuston ikään

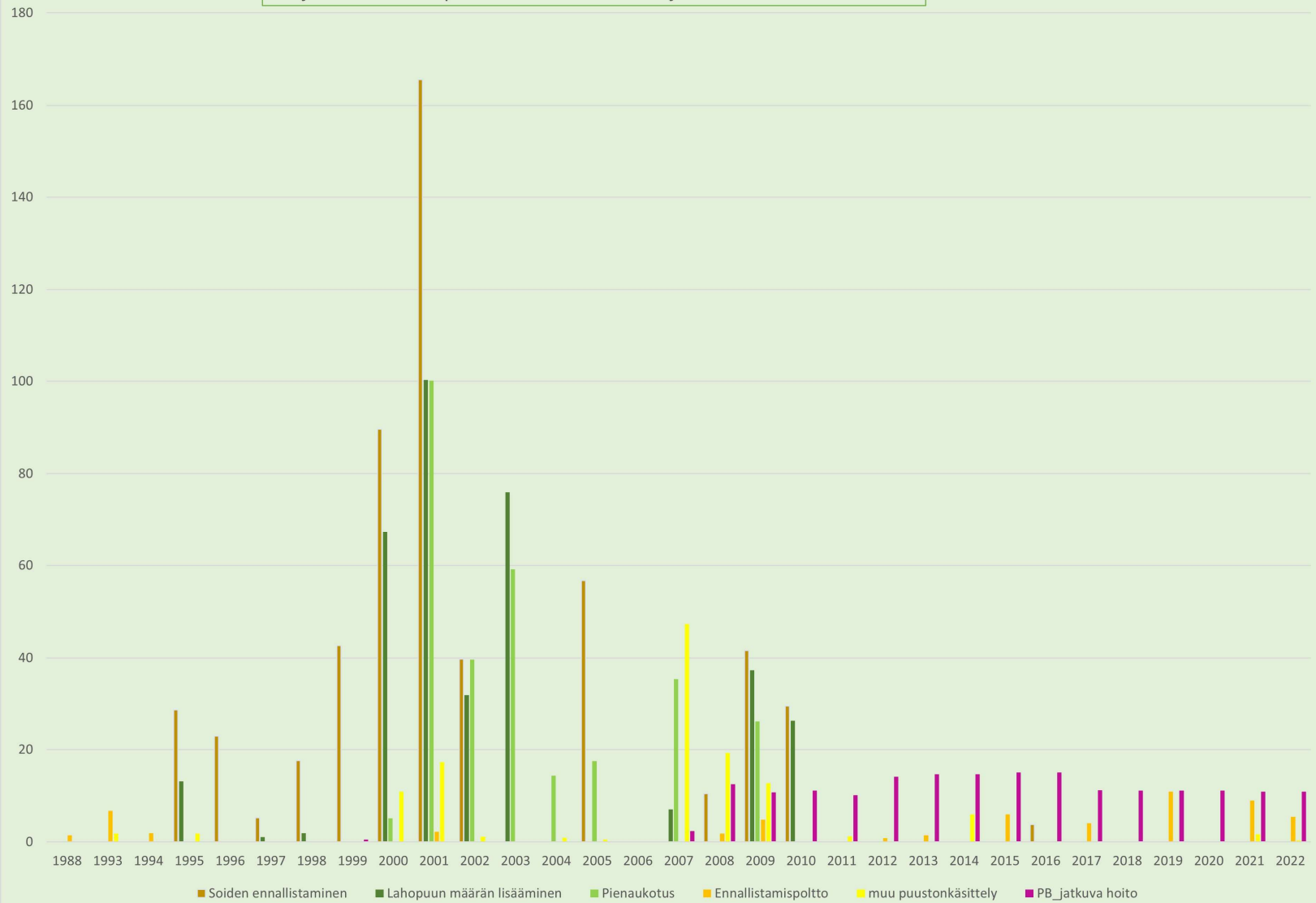
Vallitsevan puuston ikä metsämaalla

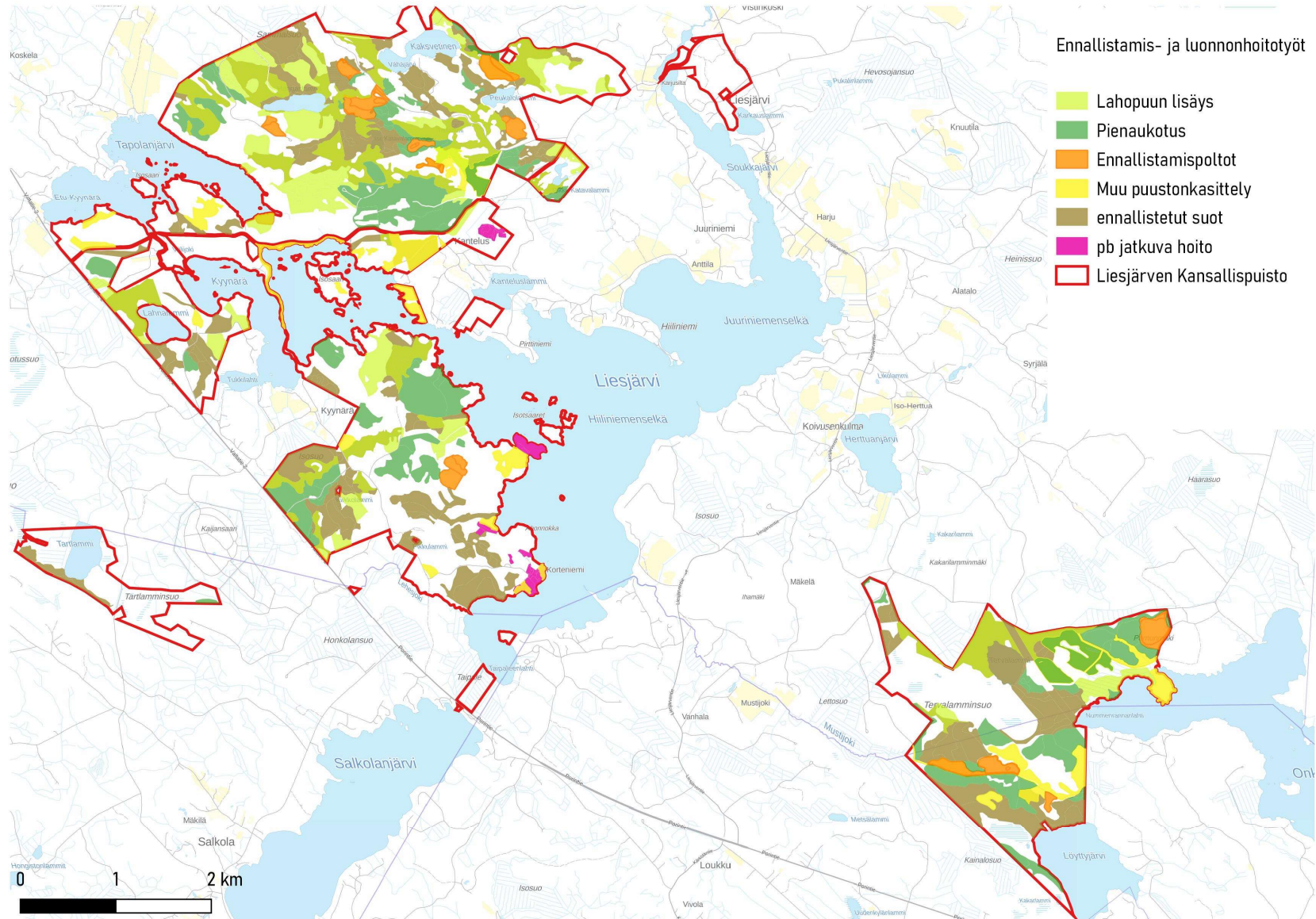

Puulajijakauma metsämaalla

Liesjärven Kansallispuiston ennallistaminen ja luonnonhoito 1988-2022

Ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt

- Lahopuun lisäys
- Pienaukotus
- Ennallistamispolto
- Muu puustonkasittely
- ennallistetut suot
- pb jatkuva hoito
- Liesjärven Kansallispuisto

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

 [@metsahallitus_forststyrelsen](https://www.instagram.com/metsahallitus_forststyrelsen)

[@metsahallitus](https://www.facebook.com/metsahallitus)

Kuva: Jari Salonen / Pallastunturit Särkitunturilta nähtynä